

● اسباب النزول / علوم قرآن / عربی

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۷۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ پشت برگ اول دارای یادداشت خرید کتاب در ۱۲۸۵ق؛ اهدائی رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: نخودی لمینه شده، جلد: مقوا با عطف و گوشه پارچه، ۱۵۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۱۲سم [اهدائی رهبر: علوم قرآن - ۶۲]

● اسباب النزول / علوم قرآن / عربی

asbāb-un-nuzūl

بغوی، حسین بن مسعود، ۴۳۶ - ۵۱۰ قمری

baqavī, hoseyn ebn-e mas'ūd (1045 - 1117)

مؤلف چون دانستن علم تفسیر را متوقف بر دانستن سبب فرود آمدن آیات بر پیامبر اکرم (ص) می دانست، این کتاب را از روایات و نقل اصحاب گرد آورده. نسبت این کتاب به بغوی بر فراز صفحه اول نسخه آمده و باید تحقیق شود.

قم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۲۸۹۲

آغاز: و قوی به الاسلام و الدین فلمح منهاجه و ثقب سراجہ ... و لمعت حکمته علی خاتم الرسالة؛ انجام: رواه البخاری عن عیید بن اسماعیل عن ابی اسامة و لهذا الحدیث طرق فی الصحیحین خط: نسخ، بی کا، تا: شنبه ۲۴ جمادی الثانی ۶۳۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ تملک: حاجی علی؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۸۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۵×۱۷سم [ف: ۸-۹۳]

● اسباب النزول / علوم قرآن / عربی

asbāb-un-nuzūl

تفسیر مختصری به ترتیب سوره های قرآنی. در این تفسیر از هر سوره فقط آیه هایی که مؤلف می خواسته سبب نزول آن را ذکر کند، نقل شده و به همین دلیل عنوان سوره ها را «و من السورة» آورده است. این تفسیر بسیار فشرده برگزار شده و مؤلف از آوردن نام و اقوال دیگر مفسران خودداری نموده و تنها در اواخر کتاب از بیهقی و کتاب الدلائل وی یاد نموده است. این تفسیر غیر از «الاسباب و النزول» ابوالحسن علی بن احمد واحدی نیشابوری [-۴۶۸ق] است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۶۴۰

آغاز: و من سورة النساء یا ایها الناس هم المكلفون مطلقاً و قبل اهل مكة، نفس هو آدم، زوجها هی حوا خلقه من ضلعه، السفها المبتذرون السفها و صبى و قبل النساء و الصبيان. سورة مریم: كهيعص قبل هو اسم من اسماء الله تعالى و قبل من اسماء القرآن و قبل اسم السورة و قبل قسم و قبل غير ذلك، عبده زكريا بن اذن من سبط يهيدا و كان نجاراً، خفت الموالى هم عصبت و اقاربه من بنى اسرائيل خاف ضياعهم الدين بعده؛ انجام: الوسواس الخناس

asbāb-un-nuzūl

واحدی، علی بن احمد، - ۴۶۸ قمری

vāhedī, 'alī ebn-e ahmad (- 1076)

مؤلف درباره شأن نزول آیات می نویسد: «آگاهی از شأن نزول می تواند روشنگر مفاهیم و معانی آنها باشد و بدون آشنایی با رویدادی که آیه ای در پی آن فرود آمده است دریافت تفسیر راستین و معنی درست آن امکان پذیر نبوده و دور از لغزش نخواهد بود». مفسر معتقد است شأن نزول باید مستند به روایت باشد و گرنه سخن گفتن درباره آن حرام و مشمول «من کذب علی القرآن من غیر علم فلیتوب معده من النار» خواهد بود. این کتاب به ترتیب سوره های قرآن با یک «مقدمه» در کیفیت نزول قرآن مشتمل بر اقوال سه گانه است: القول: فی اول ما نزل من القرآن؛ القول: فی آخر ما نزل من القرآن؛ القول: فی آیه التسمیه و بیان نزولها.

آغاز: الحمد لله الکریم الوهاب هادم الاحزاب و منقح الايوب و منشی الحساب.

انجام: روی البخاری عن عیید بن اسماعیل عن ابی اسامة و لهذا الحدیث طرق فی الصحیحین تم الكتاب و الحمد لله اولاً و آخراً و صلى الله على محمد و آله الطاهرين.

چاپ: القاهرة، مکتبه البابی الحلبي، ۱۹۵۹م، ۲۶۶ص؛ محقق: السيد احمد صقر، دارالكتاب الجديد، چاپ جدید، ۵۴۲ص، ۱۳۸۹ق.

[معجم مصنفات القرآن ۱۲۸/۱؛ سرکس ۱۹۰۵/۲؛ الاوقاف العامة بغداد ۴۲/۱ و ۴۳؛ طبقات الاسنوی ۵۳۸/۲؛ بروکلان ۴۱۱/۱؛ و الذیل ۱۳۰/۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۲۶۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سلیمان بن یونس بن حسن، تا: جمادی الثانی ۶۱۰ق؛ به وسیله عبدالله بن انس بن ربیع بن یوسف بن عبدالله بن ربیع در دهه اول ذیحجه ۶۱۱ مقابله و تصحیح شده؛ تملک: احمد بن شیخ علوان؛ جلد: تیماج مشکى، ۱۶۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۴×۱۸سم [ف: ۳۵-۲۵۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۳۸

آغاز: الرسالة و الصادع بالدلالة الهادی للامه؛ انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسن بن علی بن سلیمان بن فخر بن عبدالله بن مسعود جلفاری، تا: دوشنبه آخر جمادی الاول ۹۹۴ق؛ افتادگی: آغاز (چند سطر از اول دیباچه را ندارد)؛ واقف: ابن خاتون؛ ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۱۱سم [ف: ۴-۴۰۵]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۷۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: نخودی، جلد: مقوا، ۱۵۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۱۲سم [ف: ۲۲-۲۶]

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد سوم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276240

استاد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۳